

OBSAH

ÚVODNÍ POZNÁMKA – POJETÍ PUBLIKACE	9
SEZNAM ZKRATEK	11
I. PŮSOBNÍ PRÁVA EVROPSKÉ UNIE VE SFÉŘE ČESKÉHO PRÁVNÍHO ŘÁDU.....	13
1. Úvodní poznámky o systému práva EU	13
2. Průnik práva EU do českého právního řádu	13
II. POVAHA PRÁVA EVROPSKÉ UNIE Z HLEDISKA VZTAHU K PRÁVU ČLENSKÝCH STÁTŮ A DOPAD NA JEJICH SUVERENITU	17
1. Charakteristika primárního práva EU.....	17
2. Tzv. autonomie práva EU.....	19
3. Pravomoci EU	19
4. Omezení svrchovaných pravomocí členských států.....	21
5. Interpretace práva EU.....	30
6. Problémy vymezení rozsahu přenesených pravomocí. Kompetenz-Kompetenz.....	32
7. Shrnutí závěrů	35
III. PŘEDNOST PRÁVA EU PŘED VNITROSTÁTNÍM PRÁVEM ČLENSKÝCH STÁTŮ A JEJÍ MEZE.....	36
1. Prolog: přednost mezinárodních smluv ve vnitrostátním právu	36
2. Podstata a povaha přednosti práva EU	39
a) <i>Úvodní poznatky</i>	39
b) <i>Povaha přednosti unijního práva</i>	41
c) <i>Různé formy realizace zásady přednosti</i>	44
3. Rozsah zásady přednosti práva EU	47
a) <i>Úvodní poznámky</i>	47
b) <i>Limity zásady přednosti</i>	49
c) <i>K pojmům monismus a dualismus</i>	59
4. Shrnutí	61

IV. PRINCIP EFFET UTILE V UNIJNÍM PRÁVU..... 64

1. Pojem effet utile	64
2. Obsah zásady effet utile	65
3. Projevy effet utile při interpretaci práva.....	66
4. Effet utile jako zásada unijního práva	68
5. Limity effet utile.....	68
6. Effet utile ve vnitrostátním právu.....	69
7. Závěr	71

V. PŘÍMÝ ÚČINEK PRÁVA EVROPSKÉ UNIE..... 72

1. Vymezení problému účinku norem práva českého, mezinárodního veřejného a unijního (dříve komunitárního).....	72
2. Vymezení pojmů přímý účinek a přímá použitelnost.....	74
3. Rationale přímého účinku	76
a) <i>Přímý účinek primárního práva</i>	76
b) <i>Přímý účinek nařízení</i>	79
c) <i>Přímý účinek směrnic</i>	79
d) <i>Přímý účinek rozhodnutí</i>	81
e) <i>Přímý účinek doporučení a stanovisek</i>	81
f) <i>Přímý účinek pramenů práva bývalého II. a III. pilíře Evropské unie</i> ..	81
g) <i>Syntéza</i>	82
4. Podmínky přímého účinku	82
a) <i>Obecné podmínky přímého účinku</i>	82
b) <i>Zvláštní podmínky přímého účinku směrnic</i>	83
5. Dosah přímého účinku	87
6. Incidenční účinek směrnice.....	89
a) <i>Problematika harmonizačních směrnic</i>	89
b) <i>Vymezení incidenčního účinku</i>	90
c) <i>Souvislost incidenčního účinku se zásadou přímého účinku a zásadou přednosti</i>	90
d) <i>Pojem incidenčního účinku</i>	91
e) <i>Rationale incidenčního účinku</i>	91
f) <i>Limity incidenčního účinku</i>	92
7. Přímý účinek mezinárodních dohod.....	93
a) <i>Charakteristika přímého účinku mezinárodních dohod</i>	94
b) <i>Dovolatelnost mezinárodních dohod</i>	96
8. Orgány povinné aplikovat přímo účinné normy.....	97

9. Důsledky neuplatňování přímého účinku národními orgány	98
10. Přímý účinek jako zásada práva	99
11. Závěrečná kritika přímého účinku	99

VI. OBECNÉ ZÁSADY PRÁVA EU 101

1. Pojem obecných zásad a jejich existence	101
2. Výčet obecných zásad	104
3. Systém obecných zásad	106
a) <i>Dělení podle původu zásad</i>	106
b) <i>Dělení podle obsahu zásad</i>	106
c) <i>Obecné zásady v mezinárodním právu</i>	107
4. Závěry pro právo EU	108
Poznámky k některým uvedeným zásadám	111
5. Postavení obecných zásad unijního práva v systému práva EU	113
6. Závěr	114

VII. MEZINÁRODNÍ SMLOUVA V PRÁVU EU 115

1. Úvodní poznámky	115
a) <i>Smlouvy primárního práva</i>	115
b) <i>Terminologická poznámka</i>	116
c) <i>Přehled zkoumané problematiky</i>	117
2. Pravomoci EU k uzavírání mezinárodních smluv navenek. Hledisko mezinárodního práva	118
a) <i>Mezinárodně právní subjektivita mezinárodních organizací a jejich způsobilost uzavírat mezinárodní smlouvy</i>	118
b) <i>Evropské společenství před Lisabonem a Evropská unie po Lisabonu</i>	120
3. Pravomoci EU k uzavírání mezinárodních smluv navenek. Hledisko práva EU	121
a) <i>Výslovně stanovená pravomoc obecně</i>	121
b) <i>Nevýslovně (implicitně) založená pravomoc ES uzavírat mezinárodní smlouvy</i>	122
c) <i>Výslovně stanovená pravomoc ve zvláštních případech</i>	124
d) <i>Věcný rozsah pravomocí EU</i>	126
4. Postavení mezinárodních smluv sjednávaných EU s třetími státy nebo mezinárodními organizacemi v právu EU	127

a) <i>Postup při sjednávání a přijímání mezinárodních smluv, jejichž stranou je EU</i>	127
Zvláštní procedury sjednávání mezinárodních smluv EU	128
b) <i>Výlučná a nevýlučná pravomoc EU</i>	129
c) <i>Předběžné provádění dohod</i>	131
d) <i>Shrnutí a završení vnitrounitní procedury sjednávání mezinárodních smluv se třetími subjekty</i>	132
e) <i>„Předběžná kontrola ústavnosti“ mezinárodních smluv v EU</i>	133
f) <i>Postavení mezinárodních smluv sjednaných se třetími subjekty v právu EU</i>	134
5. Smlouvy uzavírané uvnitř ES (EU)	136
a) <i>Smlouvy uzavírané mezi členskými státy</i>	136
b) <i>Smlouvy uzavírané mezi ES (EU) a členským státem</i>	136
6. Smlouvy uzavírané Evropskou unií (II. a III. pilíř)	
před Lisabonem	138
7. Mezinárodní smlouvy uzavřené členskými státy před vstupem do EU (ES)	144
8. Závaznost mezinárodních smluv uzavřených ES (EU) pro členské státy	147
9. Zhodnocení novinek v Lisabonské smlouvě	149

VIII. EVROPSKÝ SOUDNÍ DVŮR – POVAHA A FUNKCE Z HLEDISKA JEHO PRÁVOTVORNÉ ČINNOSTI 151

1. Povaha Evropského soudního dvora	151
2. Rozhodnutí Soudního dvora nahrazující běžnou normotvorbu? Soudní politika	153
3. Výkladová činnost ESD	156
4. Diskutovaná rozhodnutí ESD z nedávné doby	158
5. Typický příklad tvůrčí judikatury Soudního dvora: oblast ochrany duševního vlastnictví	160
6. Legitimita Soudního dvora	167
7. Hodnotící poznámka k činnosti ESD z hlediska jeho tvůrčího přístupu k právu ES (EU)	168
8. Obecná závaznost interpretačních rozhodnutí ESD?	170
9. Závěr	174

POUŽITÁ LITERATURA 176